

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deveti senat)

z dne 22. septembra 2022 *

„Predhodno odločanje – Nepošteni pogoji v potrošniških pogodbah – Pogodba o revolving kreditu – Nepoštenost klavzule o obrestni meri – Tožba, s katero želi potrošnik doseči ničnost te pogodbe – Zunajsodna izpolnitev potrošnikovih zahtevkov – Stroški, ki jih mora kriti ta potrošnik – Načelo učinkovitosti – Nacionalna ureditev, ki bi lahko potrošnika odvrčala od izvrševanja pravic iz Direktive 93/13/EGS“

V zadevi C-215/21,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Las Palmas de Gran Canaria (sodišče prve stopnje št. 2 v Las Palmasu de Gran Canaria, Španija) z odločbo z dne 12. marca 2021, ki je na Sodišče prispela 6. aprila 2021, v postopku

Zulima

proti

Servicios Prescritor y Medios de Pagos EFC SAU,

SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi S. Rodin (poročevalec), predsednik senata, J.-C. Bonichot, sodnik, in L. S. Rossi, sodnica,

generalni pravobranilec: A. M. Collins,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za gospo Zulima F. M. Montesdeoca Santana, procurador, in Y. Pulido González, abogada,
- za špansko vlado J. Rodríguez de la Rúa Puig, agent,
- za Evropsko komisijo J. Baquero Cruz in N. Ruiz García, agenta,

* Jezik postopka: španščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 6(1) in člena 7(1) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med gospo Zulima in Servicios Prescriptor y Medios de Pagos EFC SAU, kreditno institucijo, nekdanjo „Evofinance EFC SAU“, v zvezi s stroški, nastalimi v okviru postopka, ki ga je tožeča stranka v postopku v glavni stvari sprožila za ugotovitev ničnosti pogodbe o potrošniškem revolving kreditu, zlasti zaradi nepoštenosti enega od njenih določil.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Člen 6(1) Direktive 93/13 določa:
„Države članice določijo, da nepošteni pogoji, uporabljeni v pogodbi, ki jo s potrošnikom sklene prodajalec ali ponudnik, kakor je določeno z nacionalnim pravom, niso zavezujoči za potrošnika in da pogodba še naprej zavezuje obe stranki na podlagi teh pogojev, če je nadaljnji obstoj mogoč brez nepoštenih pogojev.“
- 4 Člen 7(1) in (2) te direktive določa:
„1. Države članice zagotovijo, da v interesu potrošnikov in konkurentov obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki.
2. Sredstva, navedena v odstavku 1, vključujejo predpise, na podlagi katerih lahko osebe ali organizacije, ki imajo po nacionalnem pravu pravni interes pri zaščiti potrošnikov, ukrepajo v skladu z zadevnim nacionalnim pravom na sodiščih ali pri pristojnih upravnih organih, da odločijo, ali so pogodbeni pogoji, sestavljeni za splošno rabo, nepošteni, tako da lahko uporabijo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe takih pogojev.“

Špansko pravo

- 5 Člen 1303 Código Civil (civilni zakonik) določa:
„Če se obveznost, določena v pogodbi, razglasi za nično, morajo pogodbene stranke vzajemno vrniti stvari, ki so bile predmet te pogodbe, koristi od teh stvari, in ceno, ki je bila plačana v zameno za te stvari, skupaj z obrestmi, razen v primerih, določenih v naslednjih členih.“

6 Člen 22 Ley 1/2000, de Enjuiciamiento Civil (zakon 1/2000 o civilnem postopku) z dne 7. januarja 2000 (BOE št. 7 z dne 8. januarja 2000, str. 575) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: LEC), naslovljen „Zaključek postopka zaradi zunajsodne rešitve spora ali prenehanja predmeta spora. Poseben primer preprečitve prisilne izselitve“, določa:

„1. Če zaradi okoliščin, ki so nastale po vložitvi tožbe ali nasprotne tožbe, preneha pravni interes za zahtevano sodno varstvo, ker je bilo zunaj postopka ugodeno zahtevkom tožeče stranke in, odvisno od primera, tožene stranke v okviru nasprotne tožbe, ali iz katerega koli drugega razloga, se stranke o tem obvesti, Letrado de la Administración de Justicia [strokovni sodelavec pravosodne uprave] pa, če se stranke s tem strinjajo, sprejme sklep o ustavitvi postopka, ki ne vsebuje odločitve o stroških.

2. Če katera od strank vztraja, da pravni interes še vedno obstaja, pri čemer obrazloženo trdi, da ni prišlo do zunajsodne izpolnitve njenih zahtevkov ali navaja druge argumente, strokovni sodelavec pravosodne uprave stranke v roku deset dni pozove na narok pred sodiščem, na katerem se bo obravnavalo samo to vprašanje

Sodišče v desetih dneh po naroku s sklepom odloči, ali se postopek nadaljuje ali ne, pri čemer se stroški teh dejanj naložijo stranki, ki s svojim predlogom ne uspe.

3. Zoper sklep, s katerim se odredi nadaljevanje postopka, ni pritožbe. Pritožba se lahko vložijo samo zoper sklep, da se postopek ustavi.“

7 Člen 394(1) LEC določa:

„1. V ugotovitvenih postopkih se stroški na prvi stopnji naložijo stranki, ki ni uspela z nobenim od svojih predlogov, razen če sodišče ne presodi, da zadeva vzbuja resne dvome glede dejanskih ali pravnih vprašanj, in to utemelji.

Pri presoji, ali zadeva vzbuja resne dvome glede pravnih vprašanj, ki se opravi zaradi naložitve plačila stroškov, je treba upoštevati ustaljeno sodno prakso v podobnih zadevah.“

8 Člen 395(1) in (2) LEC določa:

„1. Če se zahtevek pripozna pred vložitvijo odgovora na tožbo, se strankam ne naloži plačila stroškov postopka, razen če sodišče ne ugotovi, da je tožena stranka ravnala v slabi veri, in to utemelji.

Nedobrovernost tožene stranke se domneva, če je tožeča stranka pred vložitvijo tožbe toženi stranki poslala verodostojen in utemeljen poziv za plačilo ali se je začel postopek mediacije ali je bila tožena stranka pozvana, naj se udeleži pravnega postopka.

2. Če se zahtevek pripozna po vložitvi odgovora na tožbo, se uporabi odstavek 1 prejšnjega člena.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 9 Stranki v postopku v glavni stvari sta 21. septembra 2016 sklenili pogodbo o potrošniškem revolving kreditu. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je marca 2020 toženo stranko v postopku v glavni stvari pozvala, naj odpove to kreditno pogodbo in ji vrne zneske, ki jih je neupravičeno prejela, ker je menila, da so obresti iz navedene kreditne pogodbe oderuške. Tožena stranka v postopku v glavni stvari se na ta poziv ni odzvala.
- 10 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je prav tako pri predložitvenem sodišču vložila tožbo za ugotovitev ničnosti te kreditne pogodbe. V njej je primarno trdila, da je obrestna mera, določena v tej pogodbi, oderuška v smislu nacionalne zakonodaje in zahtevala vračilo plačanih zneskov v delu, v katerem ob uporabi te obrestne mere presegajo izposojeno glavnico. Podredno je trdila, da pogodbeno določilo, ki se nanaša na obrestno mero, zaradi nepreglednosti ni pošteno v smislu Direktive 93/13.
- 11 Predložitveno sodišče je to tožbo razglasilo za dopustno. V roku, ki je bil toženi stranki v postopku v glavni stvari določen za vložitev odgovora na tožbo, je ta zahtevala izbris zadeve iz vpisnika, pri čemer je trdila, da je tožeča stranka v postopku v glavni stvari dosegla izpolnitev svojih zahtevkov po zunajsodni poti in da je sama odpovedala zadevno pogodbo o revolving kreditu, pri čemer je navedla, da tožeča stranka v postopku v glavni stvari odslej ne more več opravljati transakcij s kreditno kartico, ki je vezana na to pogodbo, in da je izbrisala dolgove, ki so se nanašali na obresti in druge stroške. Tožena stranka v postopku v glavni stvari je predlagala tudi, naj se ji ne naloži plačilo stroškov. Člen 22(1) LEC namreč določa, da se v primeru zunajsodne izpolnitve zahtevkov sodni postopek načeloma zaključi, ne da bi se strankam naložilo plačilo stroškov postopka.
- 12 Predložitveno sodišče je z ukrepom procesnega vodstva z dne 11. septembra 2020 tožeči stranki v postopku v glavni stvari vročilo predlog za izbris, ki ga je vložila tožena stranka v postopku v glavni stvari in v katerem je ta zatrjevala, da je pravni interes tožeče stranke za sodno varstvo prenehal.
- 13 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je trdila, da ta predlog za izbris ni utemeljen, ker tožena stranka v postopku v glavni stvari po njenem mnenju ni ugodila vsem njenim zahtevkom, zlasti v zvezi z razglasitvijo ničnosti pogodbe o potrošniškem revolving kreditu zaradi oderuštv in v zvezi s plačilom stroškov. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je poleg tega poudarila, da je pred vložitvijo tožbe pri predložitvenem sodišču toženo stranko v postopku v glavni stvari neuspešno pozvala, naj odpove to kreditno pogodbo in ji vrne zneske, plačane iz naslova obresti.
- 14 Glede na tako nestrinjanje med strankama v postopku v glavni stvari sta bili ti na podlagi člena 22(2), prvi pododstavek, LEC pozvani, naj se udeležita naroka pred predložitvenim sodiščem. To sodišče je po zaslišanju strank in preučitvi predloženih dokazov ugotovilo, da je prišlo do zunajsodne izpolnitve zahtevkov tožeče stranke v postopku v glavni stvari, ker je tožena stranka v postopku v glavni stvari odpovedala zadevno pogodbo o potrošniškem revolving kreditu in vrnila neupravičeno plačane zneske. Poleg tega je ugotovilo, prvič, da je tožeča stranka v postopku v glavni stvari pred vložitvijo tožbe toženo stranko v postopku v glavni stvari po faksu, ki ga je poslala iz poštne poslovalnice in katerega datum in vsebina sta verodostojna (Burofax), večkrat pozvala k odpovedi te kreditne pogodbe in vračilu neupravičeno plačanih zneskov, in drugič, da se tožena stranka v postopku v glavni stvari na to ni odzivala.

- 15 Ker je prišlo do zunajsodne izpolnitve zahtevkov tožeče stranke v postopku v glavni stvari, predložitveno sodišče ugotavlja, da v skladu z upošteveno nacionalno zakonodajo eni ali drugi stranki ne sme naložiti plačila stroškov. Poleg tega navaja, da tudi ne sme upoštevati pozivov pred vložitevijo tožbe, na podlagi katere je potekal spor o glavni stvari, da bi tako ugotovila morebitno nedobrovernost tožene stranke v postopku v glavni stvari in ji naložila stroške, ki jih je priglasila tožeča stranka v postopku v glavni stvari. Ker pa ima tožeča stranka v postopku v glavni stvari status „potrošnika“ v smislu Direktive 93/13 in ker v okviru spora o glavni stvari ta stranka uveljavlja pravice iz te direktive, predložitveno sodišče dvomi o skladnosti te nacionalne zakonodaje z navedeno direktivo.
- 16 V teh okoliščinah je Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Las Palmas de Gran Canaria (sodišče prve stopnje št. 2 v Las Palmasu de Gran Canaria) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„V primeru pravnih sredstev potrošnikov zoper nepoštene pogoje na podlagi Direktive [93/13] in v primeru zunajsodne izpolnitve v korist potrošnikov člen 22 [LEC] določa, da morajo stroške postopka kriti potrošniki, ne da bi se upoštevala predhodna dejanja prodajalca ali ponudnika, ki ni upošteval predhodnih pozivov. Ali ta španska postopkovna ureditev pomeni znatno oviro, ki lahko potrošnike odvrne od izvrševanja pravice do učinkovitega sodnega nadzora nad morebitno nepoštenostjo pogodbene klavzule, kar je v nasprotju z načelom učinkovitosti ter členom 6(1) in členom 7(1) Direktive 93/13?“

Pristojnost Sodišča

- 17 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari in španska vlada najprej navajata, da Sodišče ni pristojno za odločanje o postavljenem vprašanju, ker naj pravni položaj, ki je podlaga za spor o glavni stvari, ne bi spadal na področje uporabe prava Unije.
- 18 V skladu z ustaljeno sodno prakso mora Sodišče preizkusiti okoliščine, v katerih mu je nacionalno sodišče predložilo zadevo, da preveri, ali je zanjo pristojno (sodba z dne 15. julija 2021, *The Department for Communities in Northern Ireland, C-709/20, EU:C:2021:602*, točka 45 in navedena sodna praksa).
- 19 V zvezi s tem iz člena 19(3)(b) PEU in člena 267, prvi odstavek, PDEU izhaja, da je Sodišče pristojno za predhodno odločanje o vprašanjih glede razlage prava Unije ali veljavnosti aktov institucij Unije. Drugi odstavek člena 267 PDEU v bistvu določa, da če se v zadevi, ki jo obravnava sodišče države članice, postavi vprašanje, zoper katero je mogoče vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe, lahko to sodišče, če meni, da je treba glede tega vprašanja sprejeti odločitev, ki mu bo omogočila izreči sodbo, Sodišče pozove, naj odloči o tem vprašanju (sodba z dne 15. julija 2021, *The Department for Communities in Northern Ireland, C-709/20, EU:C:2021:602*, točka 46).
- 20 Res je, da se v obravnavanem primeru zadevna ureditev razdelitve stroškov uporablja v postopkih pred španskimi sodišči in zato načeloma spada na področje španskega procesnega prava.
- 21 Vendar je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da predmet spora o glavni stvari spada na področje, ki ga ureja pravo Unije. Ta spor se namreč nanaša na nepoštenost – v smislu Direktive 93/13 – več pogojev pogodbe, sklenjene med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, predložitveno sodišče pa v postavljenem vprašanju Sodišče v bistvu sprašuje, ali je

treba člen 6(1) in člen 7(1) te direktive razlagati tako, da nasprotujeta določbi nacionalnega procesnega prava, ki ureja razdelitev stroškov, to je členu 22 LEC. Predložitveno sodišče zlasti poziva Sodišče, naj preuči, ali taka določba nacionalnega prava lahko pomeni bistveno oviro, ki bi potrošnike lahko odvrnila od uresničevanja njihovih pravic, s čimer bi z vidika načela učinkovitosti prišlo do kršitve določb prava Unije. Izvrševanje pravic potrošnikov, ki izhajajo iz Direktive 93/13, je odvisno od procesnega prava držav članic. Tako lahko zadevno nacionalno procesno pravo odločilno vpliva na učinkovitost prava Unije.

- 22 Pri presoji vsebine postopkov za izdajo plačilnih nalogov je namreč Sodišče že večkrat presodilo, da stroški, ki jih povzroči uveljavljanje pravice pred sodišči, lahko potrošnike odvrnejo od vložitve ugovora, ki ga je treba v tovrstnih postopkih vložiti (glej v tem smislu sodbe z dne 14. junija 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, točka 54; z dne 18. februarja 2016, Finanzmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, točka 52, in z dne 13. septembra 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, točka 69).
- 23 Čeprav izvajanje ureditve delitve stroškov na podlagi načela procesne avtonomije držav članic spada v nacionalni pravni red držav članic, pa morajo podrobna pravila za izvajanje te ureditve izpolnjevati dva pogoja. Tako ne smejo biti manj ugodna od pravil, ki urejajo podobne položaje v nacionalnem pravu (načelo enakovrednosti), poleg tega pa v praksi ne smejo onemogočati ali čezmerno oteževati uresničevanja pravic, ki jih potrošniku podeljuje pravo Unije (načelo učinkovitosti) (glej v tem smislu in po analogiji sodbo z dne 17. julija 2014, Sánchez Morcillo in Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, točka 31).
- 24 V teh okoliščinah je Sodišče pristojno za odločanje o tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe.

Dopustnost vprašanja za predhodno odločanje

- 25 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari in španska vlada Sodišču predlagata, naj ugotovi, da zastavljeno vprašanje ni dopustno, ker je bilo o tem vprašanju že odločeno v sodni praksi nacionalnega sodišča. Na podlagi te sodne prakse naj bi bilo mogoče uporabiti „korekcijsko merilo“, ki omogoča, da se upošteva morebitna nedobrovernost prodajalca ali ponudnika in tožene stranke v postopku ter da se v tem primeru zadnjenavedeni naloži plačilo stroškov, kar velja tudi v primeru zunajsodne izpolnitve zahtevkov tožeče stranke.
- 26 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru postopka, določenega v členu 267 PDEU, ki temelji na jasni ločitvi nalog med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, zgolj nacionalno sodišče pristojno za ugotavljanje in presojo dejanskega stanja spora o glavni stvari ter za razlago in uporabo nacionalnega prava. Le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, ob upoštevanju posebnosti zadeve presoja tako nujnost kot tudi ustreznost vprašanj, ki jih predloži Sodišču. Zato je Sodišče, kadar se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije, načeloma dolžno odločiti (sodba z dne 14. junija 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, točka 76 in navedena sodna praksa).
- 27 Sodišče lahko tako predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo nacionalno sodišče, zavrne le, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na

voljo dejanskih in pravnih elementov, potrebnih za to, da bi lahko koristno odgovorilo na postavljena vprašanja (sodba z dne 14. junija 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, točka 77 in navedena sodna praksa).

- 28 Vendar v obravnavani zadevi to očitno ni tako.
- 29 V zvezi s tem je namreč treba ugotoviti, da se predlog za sprejetje predhodne odločbe nanaša na razlago člena 6(1) in člena 7(1) Direktive 93/13 in da se želi z njim predložitvenemu sodišču omogočiti, da odloči o skladnosti člena 22 LEC, kakor ga razlagajo nacionalna sodišča, s tema določbama te direktive.
- 30 Poleg tega je iz spisa, ki je na voljo Sodišču, razvidno, da zaradi člena 22 LEC tožeča stranka v postopku v glavni stvari, ki je potrošnik, za katerega velja Direktiva 93/13, tvega, da bo morala kriti stroške v zvezi s pravnim sredstvom, ki ga je vložila zoper nepošteno pogoje zadevne pogodbe o revolving kreditu, čeprav je po zunajsodni poti dosegla, da je zadevna kreditna institucija vsebinsko ugodila njenim zahtevkom.
- 31 Na podlagi zgornjih ugotovitev je treba šteti, da je postavljeno vprašanje dopustno.

Vsebinska presoja

- 32 Predložitveno sodišče s svojim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 6(1) in člen 7(1) Direktive 93/13 v povezavi z načelom učinkovitosti razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, kakršna je člen 22 LEC, v skladu s katero mora potrošnik v okviru sodnega postopka, ki se nanaša na ugotovitev nepoštenosti klavzule iz pogodbe med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, če je po zunajsodni poti dosegel izpolnitev svojih zahtevkov, kriti stroške sodnega postopka, ki ga je moral sprožiti, da bi zavaroval svoje pravice iz Direktivo 93/13, ne da bi se pri tem upoštevalo prejšnje ravnanje zadevnega prodajalca ali ponudnika, ki se ni odzival na pozive, ki mu jih je prej pošiljal ta potrošnik.
- 33 Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da se, ker na tem področju ni posebnih predpisov Unije, podrobna pravila za izvajanje varstva potrošnikov iz Direktive 93/13 v skladu z načelom postopkovne avtonomije držav članic določijo v nacionalnem pravnem redu teh držav. Vendar ta pravila ne smejo biti manj ugodna od tistih, ki urejajo podobne položaje v nacionalnem pravu (načelo enakovrednosti), niti ne smejo biti oblikovana tako, da v praksi onemogočajo ali pretirano otežujejo izvrševanje pravic, ki jih podeljuje pravni red Unije (načelo učinkovitosti) (glej v tem smislu sodbi z dne 16. julija 2020, Caixabank in Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 in C-259/19, EU:C:2020:578, točka 83, in z dne 10. junija 2021, BNP Paribas Personal Finance, od C-776/19 do C-782/19, EU:C:2021:470, točka 27 in navedena sodna praksa).
- 34 V zvezi s tem iz sodne prakse Sodišča izhaja, da porazdelitev stroškov sodnega postopka pred nacionalnimi sodišči spada v postopkovno avtonomijo držav članic, če sta spoštovani načeli enakovrednosti in učinkovitosti (sodba z dne 16. julija 2020, Caixabank in Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 in C-259/19, EU:C:2020:578, točka 95).
- 35 Glede načela učinkovitosti, ki je edino, na katero se nanaša ta zadeva, je treba navesti, da je treba vsak primer, v katerem se postavlja vprašanje, ali se z neko nacionalno postopkovno določbo onemogoča ali pretirano otežuje uporaba prava Unije, preizkusiti ob upoštevanju umestitve te določbe v celotnem postopku, poteka postopka in njegovih posebnosti pred različnimi

nacionalnimi sodišči. S tega vidika je treba po potrebi upoštevati načela, na katerih temelji nacionalni sodni sistem, kot so načelo varstva pravice do obrambe, načelo pravne varnosti in načelo učinkovitega poteka postopka (glej med drugim sodbo z dne 10. junija 2021, BNP Paribas Personal Finance, od C-776/19 do C-782/19, EU:C:2021:470, točka 28 in navedena sodna praksa).

- 36 Poleg tega je Sodišče pojasnilo, da obveznost držav članic, da zagotovijo učinkovitost pravic, ki jih imajo pravni subjekti na podlagi prava Unije – med drugim pravic, ki izhajajo iz Direktive 93/13 – vključuje zahtevo po zagotovitvi učinkovitega sodnega varstva, določeno tudi v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki med drugim velja za opredelitev postopkovnih pravil v zvezi s tožbami, ki temeljijo na takih pravicah (sodba z dne 10. junija 2021, BNP Paribas Personal Finance, C-776/19, EU:C:2021:470, točka 29 in navedena sodna praksa).
- 37 Direktiva 93/13 potrošniku daje pravico, da se obrne na sodišče, da bi dosegel ugotovitev nepoštenosti pogodbenega pogoja in njegovo neuporabo. Sodišče je v zvezi s tem razsodilo, da lahko, če je odločitev o razdelitvi stroškov takega postopka odvisna zgolj od zneskov, ki so bili neupravičeno plačani in katerih vračilo je bilo naloženo, to potrošnika odvrne od uveljavljanja te pravice, zaradi stroškov, ki bi nastali s tožbo (glej sodbo z dne 16. julija 2020, Caixabank in Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 in C-259/19, EU:C:2020:578, točka 98 in navedena sodna praksa).
- 38 Sodišče je tako presodilo, da je treba člen 6(1) in člen 7(1) Direktive 93/13 ter načelo učinkovitosti razlagati tako, da nasprotujejo ureditvi, ki omogoča, da se del stroškov postopka naloži potrošniku glede na višino neupravičeno plačanih zneskov, ki so mu bili vrnjeni po tem, ko je bil ta pogoj zaradi nepoštenosti razglašen za ničen, saj taka ureditev ustvarja bistveno oviro, ki lahko potrošnike odvrča od uveljavljanja pravice do učinkovitega sodnega nadzora nad morebitno nepoštenostjo pogodbenih pogojev, ki jo podeljuje Direktiva 93/13 (sodba z dne 16. julija 2020, Caixabank in Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 in C-259/19, EU:C:2020:578, točka 99).
- 39 V obravnavanem primeru predložitveno sodišče navaja, da na podlagi člena 22 LEC toženi stranki v postopku v glavni stvari ne more naložiti plačila stroškov, ker so bili zahtevki tožeče stranke v postopku v glavni stvari izpolnjeni zunaj sodnega postopka, ki ga vodi. Po mnenju tega sodišča to velja tudi, če se izkaže, da tožena stranka v postopku v glavni stvari ni ravnala v dobri veri in je bila zato tožeča stranka v postopku v glavni stvari prisiljena uveljavljati svoje pravice s pravnim sredstvom, ker člen 22 LEC sodišču, ki odloča o zadevi, ne dovoljuje, da bi upoštevalo take okoliščine in tako odstopilo od pravila o razdelitvi stroškov, ki ga določa ta člen.
- 40 V zvezi s tem je treba poudariti, da je v okviru postopkov, ki se vodijo na podlagi člena 6(1) in člena 7(1) Direktive 93/13, potrošnik običajno tožeča stranka, prodajalec ali ponudnik pa je tožena stranka, kar pomeni, da če se slednji odloči ugoditi zahtevam potrošnika zunaj sodnega postopka, mora ta potrošnik na podlagi španske ureditve, opisane v prejšnji točki te sodbe, kljub temu kriti stroške tega postopka, in to tudi če ta prodajalec ali ponudnik ni dobroveren.
- 41 Ugotoviti je treba, da taka ureditev, ki navedenemu potrošniku nalaga tako tveganje, ustvarja bistveno oviro, ki ga lahko odvrne od izvrševanja njegove pravice do učinkovitega sodnega nadzora nad morebitno nepoštenostjo pogodbenih pogojev iz zadevne pogodbe, in posledično pomeni kršitev načela učinkovitosti.

- 42 Vendar španska vlada v stališčih, ki jih je predložila Sodišču, trdi, da je člen 22 LEC mogoče razlagati v skladu z zahtevami, ki izhajajo iz tega načela. Ta člen naj bi bilo namreč mogoče razlagati tako, da mora nacionalno sodišče upoštevati morebitno slabo vero zadevnega prodajalca ali ponudnika in slednjemu po potrebi naložiti plačilo stroškov sodnega postopka.
- 43 Ugotoviti je treba, da bi bila taka razlaga nacionalnega prava združljiva z načelom učinkovitosti, ker bi se tako zagotovilo, da se potrošnikov ne odvrča od izvrševanja pravic, ki jim jih podeljuje Direktiva 93/13. Predložitveno sodišče mora preveriti, ali je taka razlaga, ki je v skladu s pravom Unije, mogoča.
- 44 Glede na zgoraj navedeno je treba člen 6(1) in člen 7(1) Direktive 93/13 v povezavi z načelom učinkovitosti razlagati tako, da ne nasprotujejo nacionalni ureditvi, v skladu s katero mora potrošnik v okviru sodnega postopka, ki se nanaša na ugotovitev nepoštenosti klavzule iz pogodbe med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, če je po zunajsodni poti dosegel izpolnitev svojih zahtevkov, kriti svoje stroške, če sodišče vedno upošteva morebitno nedobrovernost zadevnega prodajalca ali ponudnika in slednjemu po potrebi naloži plačilo stroškov sodnega postopka, ki ga je potrošnik moral sprožiti, da bi zavaroval svoje pravice iz Direktive 93/13.

Stroški

- 45 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deveti senat) razsodilo:

Člen 6(1) in člen 7(1) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah v povezavi z načelom učinkovitosti

je treba razlagati tako, da

ne nasprotujejo nacionalni ureditvi, v skladu s katero mora potrošnik v okviru sodnega postopka, ki se nanaša na ugotovitev nepoštenosti klavzule iz pogodbe med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, če je po zunajsodni poti dosegel izpolnitev svojih zahtevkov, kriti svoje stroške, če sodišče vedno upošteva morebitno nedobrovernost zadevnega prodajalca ali ponudnika in slednjemu po potrebi naloži plačilo stroškov sodnega postopka, ki ga je potrošnik moral sprožiti, da bi zavaroval svoje pravice iz Direktive 93/13.

Podpisi